

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvestopne pete vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se en vračajo.

14. števil.

V Ljubljani, dne 16. julija 1892.

II. leto.

Cirilo-Metodejski dar.

Dne 5. t. m. v predvečer praznika svetih bratov Cirila in Metoda zaplamteli so po vrhovih ob mejah slovenskega naroda mogočni kresovi, ki so pričali na daleč okrog, da Slovenec živi in hvaležno časti svoja največja dobrotnika. Pokazali so ti kresovi sovražnim sosedom, da je vzbujena v Slovencih narodna zavest, da nam je dala ta zavest novo moč in nov pogum za delovanje in napredovanje v narodnem duhu. Vsaj je pa v zadnjem času tudi sovražnik z novimi močmi pritisnil na nas. V mislih imamo tu razna šolska društva, katera so ustanovili nasprotniki Slovenstva na jugu in severu. S pomočjo teh društev naj bi se lovila slovenska mladina v tuje roke; z njih pomočjo naj bi se potajčevali mali otročiči slovenski, naj bi se odtujili zarod slovenski svoji materi. V tej veliki nevarnosti pa se je vzbudil mej zavedni Slovencev duh sv. Cirila in Metoda; ustanovila se je družba sv. Cirila in Metoda, ki je v današnjih hudih razmerah gotovo najvažnejša narodna družba. Ona ima nalogo, da prepreči pogubno delovanje nemškega

oziroma laškega šolskega društva. „Šulverein“ ni osnovan, kakor se hlina, za nemške, ampak za drugerodne otroke. To je dokazal in razkril na veliko nejevoljo Nemcev še zadnje dni, kakor smo poročali, Brnski škof dr. Bauer. Meral je goveriti, ker drugače, dejal je, bil bi kakor „mutast pes“. Njegova izjava velja popolnoma tudi za naše slovenske razmere. Tudi v naših krajih preži „Šulverein“, kakor pajek, le na slovenske otroke. Povsod ob jezikovni meji, da še celo v Ljubljani ima svojo zalego za otroke, kateri bodo pozneje zaničevali svoje slovenske matere. Na drugi strani preži na nas lahonsko šolsko društvo. Mej tema močnima sovražnikoma stoji Slovenec s svojo Ciril Metodevo družbo. Mnogo je že storila in najmanj tisoč slovenskih otrok je že rešila na Primorskem, Koroškem in Štajerskem. A tudi sovražniki so podvojili svoje moči in vedno težavnejše je stališče naše družbe. Na Koroškem bilo bi potrebno ustanoviti slovenskih šol in otročjih zabavišč, ki nam jih Nemci zabranjujejo, v Trstu naša četerorazrednica že

LISTEK.

Greh starišev.

(Resnična povest.)

Prijazna je vasica Z. Sredi zelene trate leže pisani dvori. Po nizkem gričevju vrsté se stari gozdi, okoli njih pa se razprostira rodovitno polje. Ob dolenjem konci vasi stojite dve hiši. Zidovje prve hiše se že ruši, druga se pa prijazno blišči v plodno ravan. Bilo je nekdanj življenje tod okoli! Delavna soseda živela sta mnogo let v lepem miru. Kmetiji ste se povzdigovali, v hlevih bilo je vedno več repov in kašče bi se so polne. Klančnikova in Podbregarjeva hiša postali ste imoviti. Podbregar bil je graščinski logar nekje na Dolenjskem, dokler se ni priženil v Z. Lov bil je tedaj njegovo prvo veselje. Imel je hčer Manico in sina Franceta, ki je imel dobro službo daleč za Dunajem. Sosedni gospodar bil je domač sin.

Jedinec Primož, krepak mladenič, delal mu je mej tednom kakor črna živina, v praznikih pa je raje krenil k sosedu, kakor v krčmo. Z Manico sta se dobro poznala. Neko nedeljo sprla sta se soseda zaradi neke gozdne meje. Iz malega raste veliko! Od tedaj se nista več prijazno gledala. Nikdo se ni hotel udati in zapravdala sta nepotrebno mnogo desetakov.

Tisti čas govorilo se je po okolici o lovskih tatovih. Gospôska zasledovala jih je pridno, toda kolikor več je bilo beričev po lesu, toliko bolj ginila je divjačina iz goščave. Tatovi bili so premeteži. Starikave vaške klepetulje stikale so rade glavé, in slišal si večkrat imeni — Klančnikovo in Podbregarjevo. Mej tem je Klančnik pravdo izgubil. To ga je jezilo. Najemnina na lov je potekla in nova dražba je bila razpisana. Dosedanji najemnik bil se je naveličal lovskih tatov. Tisti dan pa je šel v mesto oče Klančnik ter dobil lov v najem. Nazaj gredé je mrmral: Sedaj pa ne boš več lovil, bratec Pod-

davno ne zadostuje več, Goričani in Štajerci kličejo na pomoč. Povsod bi rada pomagala naša družba, a to stane denarja, veliko denarja. Zato je dolžnost vsacega rodoljubnega Slovenca, da položi svoj dar na oltar sv. Cirila in Metoda. Bodimo požrtovalni, vsaj sta nam najlepši izgled požrtovalnosti sveta brata, ki sta žrtovala vse za narod in vero. Vsak krajcar, podarjen družbi, služil bo v to, da se reši potujčenja slovensk otrok, služil bo torej za delo pravega krščanskega usmiljenja. Stavimo si za uzor blagega rodoljuba c. kr. okrajnega sodnika v Škofjiloki g. **dr. Fr. Škofica**, ki je na smrtni postelji, spravljen z Bogom in ljudmi, položil svoje v težki službi prihranjeno imetje v naročje naši družbi kot Cirilo-Metodejski dar. Dragi Slovenci, snujte povsod kjer jih še ni, podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Vse potrebno nam bo drage volje preskrbelo družbino vodstvo v Ljubljani. Zlasti je poklicano v to naše narodno ženstvo, saj mora slovenske matere posebno boleti,

če se matersčina jemlje deci po tujih šolah. Kranjske matere in dekleta, usmilite se torej ubogih slovenskih otročičev ob jezikovnih mejah. Bog vam bode plačnik za Cirilo-Metodejski dar! In vi slovenski rodoljubje po deželi, spominjajte se tega prepotrebne narodnega daru pri vsaki veseli priliki, a spominjajte se ga tudi na smrtni postelji. Zavest, da ste storili dobro delo, olajšala vam bode zadnjo uro.

In vi, narodna društva po deželi, stavite si v izgled „Ljubljanskega Sokola“, ki je s skromnimi doneski svojih društvenikov v nekaj mesecih nabral stotak Cirilo-Metodejskega daru. Na delo tedaj tudi vi!

Pokažimo svetu, da smo vredni narodnega življenja, da ne damo v kot potiskati premile materinščine in da si hočemo z lastnimi močmi priboriti, kar nam gre po božjih in človeških postavah. Na dan torej povsod s Cirilo-Metodejskim darom, da nam vzraste zaveden zarod slovenski, da bodo tudi naši otroci lahko krepko stali na braniku za svojo največjo svetinjo, za narodnost in vero očetov.

Važen zakon

za prizadete po toči in drugih uimah.

Celovski „Mir“ prinesel je v svoji predzadnji številki o novem zakonu sledeči članek, na kateri s tem tudi mi opozarjamo svoje čitatelje:

Kolikokrat se zgodi, da dobimo novo postavo, o kateri pa po več let ničesar ne zvedo občinski predstojniki, še manj pa posamezniki. Vsled tega trpi marsikdo veliko škodo, bodisi da zamudi kak obrok, katerega vleva postava, ali pa pride v kazen, ne da bi vedel kako.

Izmed takih postav, katere so kmetovalcem, če jih poznajo, na veliko korist, je nova postava o odpisovanju davka ob vremenskih uimah ali nezgodah. Ta postava

je dobila najvišje potrjenje, bila razglašena v uradnem Dunajskem listu, torej je že pravoveljavna.

Postava, za katero gotovo pride tudi zvršilna naredba, je preobširna, da bi jo razglasili v našem listu. Omenjamo le, da veli te postave prvi paragraf, da se mora odpisati davek, kedar so toča, voda ali ogenj uničili pridelke, in da se to zgodi ob gotovih razmerah, na prošnjo do visok. c. kr. finančnega ministerstva tudi tedaj, ako je pridelek uničen vsled slane, suše, deževja, mrčesa, miši, strupene rose in vsled grozdne gnjilobe.

Ako se oziramo na to, da so poročila o škodi po

bregar. Sosed počakal ga je o mraku na cesti, pristopil k njemu ter mu rekel: „Klančnik, ako mene pogubiš, pogubiš tudi sebe; vsaj sva do sedaj skupaj... To veš, da lova pustiti ne morem.“ Nagovorjeni se je pa le hudobno nasmejal, in razšla sta se še z večjim sovraštvom. Število lovskih tatov se je zmanjšalo, pravili so samo še o enem. Strast nikdar ne miruje! Klančnik vedel je dobro, kedo je oni lovski tat, toda hotel ga je zasačiti pri delu.

Primož se ni za vse to dosti zmenil. Z Manico govoril je, ker ni smel več na njen dom, vsako nedeljo po maši. Bilo je nekega jutra, ko je poslal očca Primoža gledat, ako se je po noči kaj vjelo. Vjelo se je, toda zanjke bile so že prazne. Domov gredé srečal je Manico. Pogleda ni obrnil od nje. Čedno košarico, ki jo je nosila v rokah, postavila je na mehki mah, oddehnila se, in povprašala z zvonečim glasom: „Kje pa si bil, tako zara Primož?“

„Gori pri volčjem potoku,“ odgovoril ji je in tiho pristavil: „Manica — kako si lepa!“

Nedolžno ga je pogledala. A v teh pogledih, ki sta se srečala sedaj, bilo je nekaj skritega.

„Res?“ vprašala ga je šaljivo. Ni ji odgovoril. Prsi so se mu dvigale in komaj ji je voščil „srečno pot“, ko sta se poslovila. Obema bilo je tesno, čudno tesno, molčala sta in vender sta si imela toliko povedati. Drugo jutro srečala sta se zopet na istem prostoru. Ona nosila je malico koscem, on je pa šel obdelavat polje. Počila sta nekoliko na klopici pod razpelom, ki se dviga nad gričem, ter si povedala vse ono, česar si nista včeraj obsořej. Prav nič ju ni zanimal prekrasni razgled na rumeno polje in cvetne loge, katere je zlatilo vzhajajoče solnce. Kaj čuda, saj je Primožu jelo vzhajati drugo solnce. Toda solnce ima le kratek tek po nebu, potem pa zaide za goré. Onadva nista pomislila, da trma očetov nikdar ne bo privolila v to zvezo. Kedo pač misli v trenutku

toči zelo mnogobrojna in da se vse take in jednake škode utegnejo v prav kratkem času zopet ponavljati, potem je kmetovalcu dolžnost, da se pouči o vsem, kar mu more koristiti ob taki nesreči. Po škodi mora kmetovalec precej naznaniti svoje zahteve. Navadno je prizadetih več posestnikov, cele občine ali pokrajine, zato je dobro skupno in enotno postopanje.

Ob vsaki škodi narédi v osmih dneh, še bolje pa je, če poprej, naznanilo o škodi do pristojnega okrajnega glavarstva ali lokalne davčne komisije. Ako pozneje naznaniš, zapade ti pravica do odškodnine. Pri pismenih naznanilih ne štejejo prejemnega dneva. Ako je prizadetih več posestnikov, potem morejo naznaniti škodo skupno po zastopniku, kateri pa mora imeti v ta namen poobla-

stilo od vseh. Tega pooblastila ni kolekovati. Pa tudi občinski predstojnik lahko naredi naznanilo, in sicer brez pooblastila, ker njega itak smatrajo za občinskega zastopnika.

Toliko na znanje bralcem tega lista o tej novi postavi.

Kedar je naznanilo že odposlano, potem izvrši nadaljne obravnave dotična gosposka, kakor to postava vелеva. Važno je, da naznanite vsako škodo o pravem času in na prav način. Samo ob sebi se ume, da naj se razumni in pametni kmetovalci izkušajo s postavo okoristiti kolikor mogoče, ker postava je narejena na korist kmetovalcu, ne pa na korist davčnega urada.

Politični pregled.

V državnem zboru razpravljala se je pretekli teden znana zadeva g. poslanca Spinčiča, ki je bil zaradi svojega političnega govora na Zagrebški razstavi odpuščen iz službe kot c. kr. profesor. Mladočeški poslanci so se z veliko naidušenostjo in odločnostjo branili slovensko-hrvatskega poslanca in bridke resnice o svojem postopanju moral je poslušati g. naučni minister. Zanj potegnil se je le njegov tovariš, pravosodni minister. Slovenski poslanci pa so od prvega do zadnjega — molčali, ko je šlo za brambo njihovega tovariša. Bog zna, po kaj hodijo nekateri gospodje na Dunaj. — Nemci so silno razkačeni, ker je bil v pravosodno ministerstvo poklican naš rojak g. dvorni svetnik Abram; odpovedali so celo svojo udeležbo pri posvetovanjih o novem denarju; to pa je vlado tako prestrašilo, da je naposled jela glihati z Nemci. Govori se, da jih bode vlada potolažila z imenovanjem novega deželnega predsednika na Kranjskem. Gospod baron Winkler bo namreč zaradi bolehnosti šel v

pokoj. No, ako naši poslanci ne bodo stopili drugače na noge, potem je že mogoče, da se bo iz slovenske kože rezal nov denar. — Na Nemškem prepira med mladim cesarjem in odpuščenim knezom Bismarckom še vedno ni konec. Drug drugemu predbacivata nehvaležnost. Povod prepiru bilo je Bismarckovo potovanje na Dunaj k poroki svojega sina in mišljenje, katero je pri tej priliki razvijal nekemu Dunajskemu časnikarju. Najžalostneje pri celi stvari je pač to, da so se Dunajčani kar v prah zavalili pred največjim sovražnikom Avstrije, katerega tudi presvetli cesar ni hotel sprejeti. Potem pa Slovanom očitajo, da so slabi Avstrijci. — Francozje so zopet enkrat prestrigli Nemce. Le-ti nameravali so namreč napraviti leta 1900 svetovno razstavo v Berolinu, ker jim slava zadnje francoske razstave še vedno ne da spanja. Francozje, to začuvši, so pa brž sklenili, da tudi oni napravijo zopet razstavo in sicer leta 1898. tedaj dve leti pred Nemci. To bo seveda silno škodovalo Berolinski razstavi

jasne sreče, da pridejo za njo tudi temni dnevi. In prišli so!

Pri fari bilo je žegnanje, ko sta se v vaški krčmi zopet jedenkrat do dobra sprla očeta. Klančnikov grozil je Podbregarju, da ga bode ovadil sodišču. Oni mu je samo zapretil s pestjo in razburjen odšel. Kupa sovraštva bila je napolnjena do vrha.

Klančnik zabajal je vsak četrtek, ako ni bil praznik, na lov. Sin ga je spremljal. Dobro sta poznala vsa ona mesta, kjer se srečuje divjačina. Tudi oni četrtek, po žegnanji napotila sta se na lov, proti volčjemu potoku. Oče postavil se je za skalo, sin kake tri streljaje od njega. Primožu dozdevalo se je čudno, da oče toliko časa ne strelja. Pokliče ga torej — nobenega odgovora. Napoti se proti skali. Tu najde očeta v krvi ležečega. Poleg njega ležal je kol in podajac.

„Lovski tatje so ga“, šepetali so si po vasi. Kmetje povedali so o nedeljskem prepiru in Podbregarja so pri-

prli. Začetskoma je vse tajil potem pa je obstal grozno dejanje.

In Manica in Primož — kaj sta pretrpela onadva! Tako jo je imel rad, kakor življenje svoje, a mej njim in njo stal je — mrtvi oče. Hčer morilca, da bi jemal za ženo? Ne — nikdār! Za njima kazali bi ljudje in Bog vé kaj bi še govorili. Oba sta trpela. Koliko življenja uniči lahko samo jeden nesrečen trenotek. Žalostna preteklost ležala je za njima, prihodnost bila jima je uničena — mrtva! In vse to gorje iz neznanega prijeteljskega prepira.

* * *

Drugo leto izbirale so se avstrijske čete na daljno pot v Bosno in Hercegovino. Tudi Primož prisegel je z mnogimi drugimi prostovoljno neomahljivo zvestobo včanemu praporu naše armade. Miru je šel iskat mej bojni grom.

in zato Nemci sedaj svojim sosedom očitajo zavist in nagajivost. — Na **Bolgarskem** sedaj že več tednov teče pravda zoper dozdevne morilce ministra Belčeva, katerega je lani neznani zločinec na cesti ustrelil. Bolgarska vlada sedaj dolži Rusijo, da je ona kriva, kakor vseh drugih bolgarskih homatij, tako tudi tega umora. To je pa zgolj natolcevanje, kajti Rusija je Bolgarijo osvobodila turškega jarma ter jej pozneje delila nešteti dobrot. Ako pa ni prijazna sedajnim mogotcem v Sofiji, ki so pozabili vse dobrote ter se klanjajo le Nemcem in svojemu nemškemu knezu, je to umevno. Hvaležnost je lepa stvar, a Bol-

garje je ne poznajo. — **Srbi** imajo sitnosti s turškim poslancem, ki se je preselil iz glavnega mesta Beleggrada v Novi Sad, ker baje v glavnem mestu ni gotov svojega življenja. Srbsko vlado je to seveda hudo razžalilo, kajti take trditve napravljajo v inozemstvu zelo slab utis. — **Angleške** volitve o katerih smo že zadnjič poročali bodo najbrže končale z zmago Gladstoneve stranke, kar bi bilo za katoliške Irce posebna sreča. Gladstone je namreč obljubil, da bode Ireem, kateri so sedaj na Angleškem pravi tlačani, podelil nekoliko več prostosti in pravic.

Dopisi.

Z dežele. [Izv. dop.] (Nemška temeljitost.) Te dni prišla mi je v roke nemška knjiga „Otto Spamer's Konversations-Lexikon“. Ta knjiga, ki popisuje vse vede, kraje in slavne moze, izšla je v Lipskem leta 1876. — Radoveden sem poiskal, kaj piše mož o naši domovini, a tedaj sem zasledil tako gorostasno nevednost in neumnost, da me je kar spreletavalo. Čujte in strmite! O prebivalcih Kranjske piše čudni učenjak, da so po veliki večini Slovenci, kateri se pa delé po narečji (jeziku), šegah in noši v več plemen t. j. v **Gorenjce, Dolenjce, Bohince in Ipavce**. Druzega o Kranjcih le še to ve, da radi kašo jedo. Še bolje pa je mož podučen o naših mestih. To sicer še prizna, da je glavno mesto Kranjske Ljubljana, potem pa navaja kot največja mesta in trge **Šmihel Štopiče** (!!) (6956 prebivalcev), **Krško** (5072 preb.), **Žužemperk** (4985 preb.), **Dobrujne** (4791 preb.), (!!) in **Selce** (4722 preb.) (!!) Učenjak je menda slišal nekje zvoniti, da so to največje občine; on pa je iz občin hitro napravil mesta. O Kranji, Kamniku, Škofjiloki, Novem mestu, Idriji, Postojni itd. pa seveda ničesar ne ve. Tako se tedaj širi mej Nemci

znanje naših krajev: potem naj pa še kdo reče, da Nemci niso naši najboljši učitelji. D.

Iz Škofjeloke dne 10. julija 1892. [Izv. dop.] (Pogreb. — Naše gasilno društvo.) Včeraj izročili smo materi zemlji truplopokojnega sodnika g. dr. Škofica. Udeležba od strani njegovih tovarišev pravnikov bila je veličastna, kajti šteli smo pri pogrebu nad 100 tujih gospodov. Ljubljanski gg. pevci so ob grobu ginljivo peli, slovo pa je govoril pokojniku g. dr. Majaron. Našega društvenega življenja se dr. Škofic ni mogel mnogo udeleževati, ker je prišel sem že hudo bolan. Zategadelj sicer uzornemu sodniku tudi prav lahko pozabimo to ali ono trdo besedo, vsaj je pokojnik s svojo oporoko pokazal, kako blag in za narod unet mož je bil. Zamolčati tudi ne moremo, da je bil naš sodnik vedno zvest pristaš narodno-napredne stranke in član „Slovenskega društva“. — Pogreba udeležilo se je tudi naše gasilno društvo. Tuji gostje pa so kar strmeli, ko so čuli zapovedovati čilim slovenskim fantom v blaženi nemščini. To je za narodno Škofjoloko naravnost škandal in skrajni čas bi bilo, da bi naši ognjegasci tudi v tem pogledu

Kakor levi borili so se slovenski sinovi za svobodo rodni svojih bratov. Kri je tekla ustaška, spojena s slovensko krvjo, po tužni zemlji hercegovski. Domovina plakala je po zvestih svojih sinovih, jokale se žene, solzili se otroci in cvetna lica mnogih rosil je privkrat potok solza. Junaki naši niso trepetali. — Slovenski polki stojé v boji, kakor skale nebotičnih njihovih gorá, in tudi takrat pokazali so levje svoje srce. Zasvetil je rešitve dan — prosto dihala je raja. Zastavo črno-žolto vedno spremlja zmaga!

Primož ni zaostajal za drugovi. Neustrašno gledal je smrti v oči. Povzdignil se je do podčastnika. Pri naskoku trdnjave J. videl ga je zadnjikrat Kovačev Andrej. Strašan bil je boj. Turške glave padale so kakor pada listje z osušenega drevesa. „Naprej junaki“, vzpodbujal je tovariše in pristavljaj lestvo na ozidje trdnjave. Nad ozidjem stali so ustaši ustri handžar mej zobmi, v desnici zarjavelo puško. Takrat videl ga je zadnjikrat Andrej.

Skoro razprostrl je tudi nad to uporno trdnjavo avstrijski orel zmagonosna krila. Utihnil je boj, le naidušene pesmi vojakov razlegale so se še po krvavem bojišči, pokritem z mrtvci.

Primožeyo uho ni čulo slovesnega speva. Iskal ga je Andrej mej palimi toda zaman — kajti bilo je mnogo razmesarjenih trupel, katerih niso spoznali!

Vrnili so se vojaki domov. Veselil se je narod vrlih svojih sinov, radostno jih je pozdravljaj in — plakal. In Manica? Še sedaj prihaja čisto na ono klop, kjer je užila toliko radosti, solzne oči pa ji sanjavo hité tja čez domače gričevje in dalje po zeleni ravnini do višnjavih gorá, za katerimi leži v daljavi, prebujena zemlja hercegovska, v katerej krilu spava in sniva o njej — njen Primož. Možiti se ne mara; ob grobu svoje sreče dela pokoro za grehe starišev. I. Št.

storili svojo dolžnost. Posebno se pa vi mladi meščani bolj kakor do sedaj zanimajte za to prekoristno društvo. Dokler tega ne storite, je greh, ki smo ga danes zopet karali, tudi vaš greh. Pa brez zamere!

Iz Koritnic dne 27. junija. [Izv. dop.] (Požari in zagorski ognjegasci.) Dne 23. maja t. l. zvečer ob 9. uri nastal je nanagloma v skednju in v hlevu posestnika Janeza Tomšiča v Koritnicah št. 5 ogenj. Na veliko srečo bedeli so ljudje še in koj začeli na vso moč gasiti, drugi pa živino iz hlevov izganjati in orodje iz poslopij znašati. Privrelo je tudi iz bližnjih vasij mnogo ljudstva in sicer iz Bača, Knežaka in iz Zagorja. Ves trud pa ni izdal nič, ogenj se je vse bolj in bolj razširjal, bili smo že v velikem strahu, kar so pridirjali vrli in hrabri zagorski ognjegasci, katere je vodil gospod Alojzij Domicelj. Z močno in dobro svojo brizgalno začeli so ognjegasci na vso moč delati ter po svoji vztrajnosti in spretnosti ogenj hitro pogasili. Pogorelec bil je zavarovan za 430 gld., škoda je bila cenjena na 637 gld., a dobil bode odškodnine 429 gld. 60 kr. Dne 12. junija t. l. nastal je ob 7. uri zvečer zopet ogenj in sicer na odru nad hlevom Antona Knafelca št. 10. v Koritnicah. Tudi to pot zastavili so zagorski ognjegasci vse svoje sile in ogenj najprej omejili in potem udušili. Pogorelec je bil zavarovan za 400 gld., škode pa ima 1300 gld. V našem kraju smo vsi iz dna srca hvaležni vrlim ognjegascem na njih požrtvovalnost in trudoljubivost. — Bog živi in blagoslovi to vrlo društvo!

Tustan pri Moravču 11. malega srpana. [Izv. dop.] (Toča in nesreča.) Po soparici, ki je pritiskala zadnje dni, je bilo soditi, da bomo v kratkem imeli nevihto. In res! V ponedeljek 11. t. m., to je pred sv. Mohorom in Fortunatom, tisti dan se je jelo popoldne nebo preprezati s sivimi, pogubonosnimi oblaki, zavladala je mučna tišina, od daleč se je čulo zamolklo gromenje, ki

je vedno bolj se bližalo, in potem je nastal silen veter, vse je hotel, kakor se je zdelo, ta nepridiprav preobrniti. Zdajci se je sapa izpremenila v bliskanje, in huda ploha se je ulila na zemljo, ki je suše kar zevala in pokala. Čez dobro uro je potihnil vihar. Toče pri nas, Bog bodi zahvaljen, ni bilo, pač pa je nesrečonosni led ugonobil, rekel bi, skoro popolnoma polja v bližnjih selih, kakor Čemšeniku, po Grmačah, in na ono stran, v Hotiču. Zgodila pa se je pri nas bridka nezgoda. Bodi dovoljeno, da zinem o njej par besed v vrlem „Rodoljubu“. Jernikovi iz Dolenjega Tustana so prav tedaj, ko je blisk najhuje divjal, in je jel dež padati, naložili žito in je peljali domov. Da bi se voz ne prevrnil, so ga opirali. V tem je grozno zagrmelo, in junci, ki so bili upreženi, so se splašili, kar je pri mladi živini že tako navada, in se spustili v tek. Vsi skočijo proč, le stara Jernikova sestra je nekoliko prepočasna, pride slučajno mej junce, ki jo vlečejo dober lučaj daleč in sicer tako nesrečno, da so jej izvlekli roko iz udov, in jej je šlo kolo čez nogo. Revo so hitro naložili na voz in jo peljali k zdravniku, da bi ta ukrenil, kar je treba. Pridne ženice je škoda, ker bo morda dolgo priklenjena na posteljo ali pa se sploh nikdar več ozdravila ne bode. Bog nas varuj hude ure, kakor sploh vseh nesreč!

Iz Ormoškega okraja. [Izv. dop.] Toča je dne 5. t. m. pobila v Velikonedeljski fari in pri sv. Tomažu pa je padala taka toča, da je imela 5 centimetrov dolgoti in 3 centimetre v premeru. Hvala Bogu, da ni veliko take padlo. — Strela je udarila 6. t. m. ob 8. uri zvečer v Trgovišču v hišno poslopje Sebastjana Meško in je švignila skoz okno in strop v hišo, kjer je nekaj podob na steni visečih posmodila. Hvala da ni nikdo v tem trenutji v hiši bil in da se ni poslopje zažgalo. Hitro za tem pa je udarila strela pri sosedu Antonu Šoštarčič v kostanj, katerega tudi ni veliko poškodovalo.

Slovenske in slovanske vesti.

(„Slovensko društvo“) priredi jutri v Kranji javni shod, pri katerem bode poročal g. dr. Ivan Tavčar o svojem deželnozbornem delovanju.

(Dr. Fran Škofic †.) Dne 7. t. m. umrl je v Škofjiloki c. kr. okrajni zdravnik dr. F. Škofic v 45. letu svoje dobe za jetiko. Bil je pokojnik eden izmed najboljših pravnikov slovenskih, neupogljiv naroden značaj in velik dobrotnik zlasti se učeče mladine. To pokazal je tudi s svojo oporoko, o kateri govorimo na drugem mestu.

V občevanji bil je kratkih in včasih tudi ostrih besedi, a tega kriva bila je le mučna bolezen, ki mu je že več let grenila življenje in katero je toliko časa zamogla krotiti le njegova železna volja.

(Ljubljanski mestni zastop) spremenil je imena nekaterih ulic, ter jim dal imena slavnih slovenskih mož. To je gotovo vse hvala vredno a naši Nemci silno rohné, ker bodo dotični napisi le slovenski. Kako pa postoj-

pajo Nemci izven Kranjske s Slovenci? Najprej naj bodo sami pravični in potem naj zahtevajo od nas prijaznosti. Dokler pa tega ne storé, je povsem prav, da se jim pokaže, kdo je v Ljubljani gospodar. Slovenski trgovci in obrtniki, posnemajte izgled Ljubljanskega mestnega zastopa!

(Pritožbo g. profesorja in državnega poslanca Spinčiča) o kateri smo na kratko poročali v zadnji številki, zavrglo je državno sodišče zaradi — nepristojnosti. Kako se je ta zadeva razpravljala v državnem zboru, o tem poročamo na drugem mestu.

(Pozor, podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.) Podružnica za Beljak in okolico hotela je napraviti zborovanje z domačo zabavo. Vlada pa je nekaj točk vsporeda prepovedala in ministerstvo je to prepoved potrdilo. Državno sodišče pa je te dni razsodilo, da je vlada s tem kršila zakon ter je pre-

poved razveljavilo. In vendar vlada trdi, da tudi na Koroškem ne preganja naše družbe!

(Častnim članom) izvolila je v zadnji seji „Matica Slovenska“ gospoda deželnega predsednika barona Winklerja zaradi njegovih zaslug za razvoj slovenskega jezika v deželnem zakoniku.

(Dolenjska železnica.) Kakor se poroča, se bodo skoraj razpisala in oddala tudi dela na progi Grosuplje-Novomesto. Na progi mej Ljubljano in Kočevjem se že povsodi marljivo dela. Čujemo pa, da se delavci nezaslišano slabo plačujejo in da vsled tega zapuščajo trumoma delo. To je pač žalostno, da se pri krajcarjih, ljudstvu namenjenih, stedi in stiska!

(Mestna godba) ustanovila se bode vendar-le že enkrat tudi v Ljubljani. Potrebna je gotovo; vsaj imajo še mala mesteca kakor n. pr. Novomesto, Kamnik in Postojna svojo godbo.

(Županom v Novem mestu) izvoljen je vrl narodnjak gospod Fran Perko.

(Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda) vršila se bo dne 28. t. m. v Postojni. Želeti bi bilo od podružnic dostojne udeležbe. Okrepili te skupščine poročali bomo prihodnjic.

(Kamniško prostovoljno gasilno društvo) praznovalo bode svojo desetletnico 14. avgusta jako slovesno. Takrat zborovala bode v Kamniku tudi zaveza gasilnih društev cele kranjske dežele.

(Umrl) je v Št. Vidu pri Zatičini deželni okrožni zdravnik g. Jakob Lukan v 50. letu svoje dobe. Pokojnik bil je odlikovan z zlatim križcem za zasluge. Bil je vrl narodnjak, vseskozi blag človek in zlasti za reveže imel je vedno odprto roko. Naj v miru počiva!

(Nova brzojavna postaja.) Trgovinsko ministerstvo dovolilo je novo s pošto združeno brzojavno postajo v Studencu pod Ljubljano.

(Orožne vaje.) Letošnje jesenske orožne vaje rezervistov pešcev in lovcev v področji tretjega kora bodo od 24. avgusta do 8. septembra.

(Vrhunec nemčurske zagrizenosti) dosegel je mestni zbor Mariborski, ki je v svoji zadnji seji sklenil, da mora Mariborski državni poslanec v najstrožjo opozicijo, ako mu vlada ne da odločnih zagotovil, da bode opustila Slovence prijazno (?) politiko. Gospodom se je menda zmešalo!

(Slovensko pevsko društvo v Ptuj.) katero ima člane po vsi slovenski domovini, priredi letošnji veliki koncert dne 14. avgusta v Šoštanju na Štajerskem. Udeležila se bodo te slovesnosti razna slovenska pevska društva, poleg njih pa tudi Ljubljanski in Celjski Sokol pol-

noštevilno. In tako bomo štajerskim zagrizencem zopet enkrat dostojno pokazali, da živimo ter se zavedamo.

(Slovenščina po državnih železnicah) dobila bo, kakor je obljubil v Trstu glavni ravnatelj g. Bilinski, vendar že enkrat nekoliko več veljave in ravnopravnosti. Najprej se bo to pač doseglo, ako se vsak Slovenec tudi na železnici in v občevanji z železničnimi uradniki poslužuje zgolj slovenskega jezika. Bodimo torej zavedni in dosledni tudi v tem pogledu.

(Nov nemški konzulat v Trstu.) Dežele Kranjska, Istria in Goriška z Gradiško, ki so dozdej spadale v uradni okrog nemškega konzulata na Dunaji, podrejene bodo odslej novemu nemškemu konzulatu v Trstu.

(Na Goriški gimnaziji) bilo je v preteklem šolskem letu 389 dijakov in med temi 160 Slovencev. Navzlic temu pa seveda o slovenskem poduku na tej gimnaziji ni duha ne sluha.

(Italijanska vina v Trstu.) Kakor se poroča iz Trsta, delajo se tam prav marljivo priprave, da se ustanovi velika zaloga italijanskih vin kakor hitro bode stopila v veljavo carinska klavzula za uvažanje italijanskih vin. Izvršilo se je že mnogo naročil in je prišlo iz Marsale že več ladij z italijanskimi vini, katera bodo izkreali v kratkem. Za naše vinogradnike to ne bo prida.

(Lahonske sleparije pri volitvah.) Te dni obsojena sta bila pri c. kr. deželnem sodišču v Trstu, odvetnik Sandrin in posestnik Morich vsak na tri tedne ojestrega zapora, ker sta zapeljala nekega kmeta, da je pod tujim imenom glasoval za lahonske kandidate. Kmet sam dobil je 14 dni zapora. Tako se torej „delajo“ v Istri lahonski poslanci in odborniki!

(Slovanščina in vojaštvo.) Češko glavno mesto Praga zgradilo je nedavno domobransko vojašnico in na pravilo na njej češk napis. Vojaška oblast pa je zahtevala nemšk napis ter preje vojašnice ni hotela prevzeti. Konečno zedinili so se na to, da niso napravili ne češkega ne nemškega napisa, ampak latinsko cesarjevo geslo: „Viribus unitis“. (Z združenimi močmi.)

(Izseljevanje v Ameriko.) Že večkrat imeli smo priliko govoriti o pogostem izseljevanji v Ameriko. Ker pa se selijo naši ljudje vedno v večjem številu v one kraje preko širokega morja, štejem si v dolžnost, opozoriti jih na nekatere jako važne okolščine. Združene države severoameriške postopajo zadnja leta posebno strogo z izseljenci, zlasti s tistimi, ki nimajo nič ali le malo denarjev. Določilo se je po zakonu, da ni dopustiti izkrcati se iz ladije nikomur, kdor se ne izkaže s primernimi denarnimi sredstvi. Kdor torej misli o iti v Ameriko, preskrbi naj se z zadostnimi sredstvi.

Razne vesti.

(Pri rešitvi tovariša utonil.) Dne 4. t. m. kopali so se v Krki trije Novomeški dijaki. Vozarili so v starem razpokanem čolnu. Čoln se prevrne in vsi trije dijaki padejo v vodo. Dijak Dereani jel se je potapljati

in njegov tovariš Murgelj, izvrsten plavač, skoči hitro nazaj v vodo ter prime že nezavestnega Dereanija — a najedenkrat opesajo rešilcu moči in skrije se pod vodo; zadela ga je najbrže srčna kap. Dereanija so se rešili,

vrlega Murgelja, pa ne več. Pogumnega mladeniča, ki je daroval svoje življenje za tovariša, spremili so dne 6. t. m. jako slovesno k večnemu počitku. Slava njegovemu spominu.

(Pet goldinarjev zapustil je — cesarju) posestnik v Lahovčah Martin Jerovšek. Presvetli cesar je to volilo sprejel.

(Prva nesreča na Dolenjski železnici.) Pri zgradbi te železnice sta v Spodnji Slivnici padla delavca Janez Špendal iz Gorenjevasi in France Kozlevčar iz Šole pri Zatičini raz voziček naložen s prstjo. Špendal si je nogo zlomil, Kozlevčar se je pa na glavi precej močno poškodoval.

(Poboj.) V Št. Vidu nad Ljubljano nastal je 3. t. m. povodom neke svatbe mej fanti iz Medna in Št. Vida pretep, pri katerem je bil jeden fantov z nožem smrtno ranjen. Pamet, fantje, pamet!

(Ponesrečil) je dne 3. t. m. nad Podnartom gosp. Anton Volavšek, c. kr. davčni pristav v Škofji Loki. Padel je, zgrešivši pot, raz neko strmino ter ostal na mestu mrtev. Pokojnik bil je vesten uradnik in občečisljan družabnik. N. v m. p.!

(Pronzočitelje grozne nesreča v Pribramskem rudniku) to je tiste tri delavce, ki so vsled malomarnosti s svetilkami zakrivali smrt nad 300 tovarišev, obsodilo je sodišče na tri oziroma dve leti ojestrega zapora.

(Morilec svojega prijatelja.) Pravnik Milan Poch, ki je nedavno v Zagrebu na lovu ustrelil zaradi nezatnega prepira svojega prijatelja Rudolfa Beniča, bil je te dni obsojen na 15 let težke ječe. Zagovornik trdil je, da Poch ni pri zdravi pameti, a zdravniki so to zanikali.

(Smrt vsled steklosti.) Preteklo leto ugriznil je bil v Požegi na Hrvaškem stekel pes ključarskega pomagača Farbašiča. Ranjenec se zato ni dosti brigal, sedaj čez leto dni pa mu je jelo slabo prihajati. Podal se je v bolnico in tam ga je bolezen tako napadla, da so ga morali zvezati in da je čez par ur v groznih mukah umrl. Naj bode ta žalostni slučaj svarilo vsakomur, da v takih slučajih takoj poišče zdravniške pomoči.

(Grozen umor) izvršil se je te dni v Trstu. Našli so namreč v nekem gozdiču blizu mesta grozovito razmesarjeno truplo 21. let stare delavke Urše Pipan iz Tomaja. Storičca še iščejo. Umorjena bila je sicer malovredna ženska, a izredna lepota, katera je dobila na lanski razstavi lepotic v Turinu tudi darilo.

(Ponarejene petdesetake) izdajal je po Trstu trgovec Leopold Chiaruttini iz Strasolda. Opeharil je več tamošnjih tvejk. Zaprl so ga v soboto in je pripoznal krivdo. Zaprl so tudi njega sokrivca, voznika Miklavža Fornasierja iz Strasolda. Poslednji jo je bil že popihal iz Trsta, a za njim hiteči redar zasačil ga je v Strasoldu. Tudi v Gorici in Ljubljani izdaval so se te dni ponarjeni petdesetaki. Trgovci naši naj pazijo torej.

(Morilec svoje žene.) Pred kratkim prišel je v Trstu neki Peter Bergamas v ondotno bolnico, kjer je služila njegova žena. Bergamas sprl se je s svojo ženo, jo zabodel večkrat z velikim nožem, da je bila takoj mrtva, potem pa sam skočil z okna na ulico. Ker je pri svojem padcu zadel ob kamen, obležal je mrtev na tlaku.

(Led v juniju.) V mestu Liježu v Belgiji zmrzovalo je ta teden kar tri dni zapored in je po vrtovih vse pozebilo. Zjutraj bila je na vseh vodah tanka ledena skorja.

(Smrt vsled preobilo užite vode.) V mestu Argantel pri Parizu stavili so štirje delavci, kateri od njih spiše največ vode. Prvi je spil 12 litrov, drugi 9 in tretji 7 litrov. Vsi trije umrli so vsled tega nekaj ur pozneje.

(Pasji kontumac) se je razglasil za občine Mengiš Loka, Trzin, Vodice in Jarše za čas od 27. junija do 27. septembra. Za lovske pse izdajali se bodo certifikati, katerih je treba posebej prositi.

(Zadušila) sta se dne 26. junija otroka viničarjev Simona in Lucije Princel na Gorici v Halozah. Starši, 4 leta stari fantič je prišel do žveplenk ter se igral z njimi, dokler se ni užgala slama, na kateri sta otroka ležala. Ker sta bila otroka sama, zadušila sta se v dimu, ogenj pa se ni lotil pohištva.

(Rop) V nedeljo, dne 3. julija je šel Jakob Prešiček, kmečki sin na Polzeli po samotni stezi; v tem pa je pridrivil za njim potepuh Štefa Lojkel ter ga je s kolom po glavi mahnil. Nato ga je zavlekel v rž ter ga oropal denarja in ure. Zločina so c. kr. žandarji že ujeli.

(Velikansko drevo) in menda eno največjih na svetu je hrast blizu Ulbersdorfa na Češkem. To drevo ima v prsni visočini 10 metrov obsega ali 3.18 metrov v prerezu. Drevo je popolnoma zdravo.

(Raz črešnje padel) je posestnik Matevž Mrovlja v Hotavljah v Poljanski dolini tako nesrečno, da se je ubil.

(Zastrupljeno vino.) V Caserti na Laškem zbolelo je hkrati 32 ljudi, ki so pili v neki gostilni skupno vino. Deset jih je že umrlo, ostali pa so še v smrtni nevarnosti. Gostilničarja, ki je točil to zastrupljeno vino, so zaprli vendar pa se še ne ve, je-li on kriv.

(Kako kaže letina?) Pšenica posebno na Ogrskem, Moravskem in v Galiciji stoji tako ugodno kakor že dolgo ne. Tudi gledé rži, ječmena in ovsa prihajajo ugodna poročila. Še celo v Črnigori stoje žita tako izvrstno, da bo ta državnica letos prvič pokrila morda vsaj svojo lastno potrebo.

(Znanega francoskega anarhista Ravachola) ki je v Parizu hiše v zrak streljal ter tako zakrivil smrt mnogih nedolžnih, so v ponedeljek v Montbrisonu javno usmrtili. Imel je na vesti tudi več roparskih umorov. Zadnje njegove besede bile so bogokletstvo in umrl je nespokorjen. Pač žalostno življenje in še žalostnejša smrt.

(Velik strah v šoli.) V Kanštat na Nemškem treščilo je med poukom v šolo. Navzočnih je bilo okoli 500 otrok, kaj čuda, da je nastel grozen strah in zmešnjava. Otroci hoteli so vsi nakrat iz šole, suvali in rivali so se in pri tem so nekateri bili močno poškodovani.

(Kobilice.) Okoli Soluna v Makedoniji je letos sila mnogo kobilic. Žandarji priganjajo ljudi, da pokončujejo nadležne te goste. V enem dnevu nabralo je 2000 ljudi 2½ milijonov kil samih kobilic.

(Kolera) prikazala se je na Ruskem, kamor so jo menda zanesli trgovci iz Perzije. Bati se je, da bi se ta huda bolezen ne zatrosila tudi v naše kraje. Bog nas varuj še te nesreče!

(Koliko je na svetu kovanega denarja?) Nek ameriški učenjak izračunal je, da je na celem svetu za blizu 7000 milijonov zlatega in le nekoliko več srebrnega denarja. Najbogatejši so Francozje, ki imajo za blizu 1600 milijonov zlatega in nad 1200 milijonov srebrnega denarja. Potem pridejo Ameriške zvezne države, Anglija in Nemčija; mi Avstrijci pa smo imeli do sedaj le kakih 50 milijonov zlatega in blizu 200 milijonov srebrnega denarja.

Za kratek čas.

Pri ljudskem štetju. K nekemu Čiču pride uradnik za ljudsko štetje ter ga vpraša: „Koliko glav šteje vaša družina?“ „S prašiči nas je štirinajst,“ odreže se Čič.

„Nobel“ pomagač. Nek krojač tam v nemških štajerskih hribih prišel je s svojim pomagačem k neki kmetici „v štire“ delat. Opoludne postavi jima gospodinja na mizo cmoke s slivami; po končani južini pa pokliče mojstra na stran ter ga vpraša: „Kje ste pa dobili tega „nobel“ pomagača? Ta človek pri slivah peške — izpluje.

Poučne stvari.

Poštarne reči.

Velikokrat zapazimo na navadnih, ali tudi priporočenih pismih pristaviti: „hitro“, „urno“, „se mudi“ itd. S tem hoče oddajatelj uplivati, da bi adresat, list kar najhitreje dobil, a posreči se mu ne. Da se pa to zgodi, imamo drugi gotov pomoček. Na pismo zapiše se beseda „ekspres“, katero pismo imenuje se potem ekspresno pismo.

Ekspresno pošiljajo se lahko vse pod pisemsko pošto spadajoče pošiljatve, ter se iste precej po njihovem dohodu prejemniku po posebnem slu dostavijo. Glede pošiljanja ekspresnih pošiljatev, veljajo za domače dežele te-le določbe:

Ekspresne pošiljatve na tisti strani, kjer je nadpis, imajo naj pristavek: ekspres. Ako oddajatelj želi, da se ekspresna pošiljatev pred določeno uro zjutraj prejemniku ne dostavi, naj to zapiše zraven pristavka: „ekspres“. Zraven imena in priimka, obsega naj nadpis tudi stanovanje, ulico in številko, kjer biva prejemnik.

Na zadnji strani naj oddajatelj zapiše svoje ime, bodi-si pošiljatev priporočena ali ne.

Priporočba ekspresnih pošiljatev je prostovoljna, vendar naj oddajatelj ekspresne pošiljatve, tudi če ni priporočena, poštnemu uradniku na roko dá. Sme se, seveda na lastno nevarnost, ekspresne pošiljatve v pisemski nabiralnik uložiti.

Za nepriporočene ekspresne pošiljatve, pošta ne jamči.

Za kraj, kjer ima pošta sedež ekspresne pošiljatve ne vsprejema; jednaka v pisemskem zbiralniku najdena pisma, dostavila se bodo jednako drugim pismom.

Ekspresne pošiljatve morajo biti frankovane.

Razun poštne in priporočnine je pri oddaji plačati tudi dostavnina. Za plačano dostavnino, prilepljujejo se pisemske znamke (marke) na prednjo stran. Za pošiljatev, namenjeno v kraj, kjer je sedež pošte, plača se, bodisi da se dostavi po dnevu ali čez noč 15 kr. do stavnine.

Za dostavnino v kraj zunaj pošte, plačati je za vsakih 7 $\frac{1}{4}$ kilometrov daljave 50 kr. Ravno toliko, ako bi namenjeni kraj bil manj nego 7 $\frac{1}{4}$ kilometrov od pošte oddaljen.

Od premalo plačanih pisem, doplačati ima prejemnik, ako se pa temu uprè, izroči se mu pismo le potem, ako je oddajatelj s pisma razviden.

Te določbe veljajo tudi za poštne prosta ali uradna pisma, kakor tudi poštne prostih uradov na osebe, katere poštne niso oproščene, pač pa plačajo poštino in priporočnino brez poviška. Z dosedaj povedanega sledi tedaj, da na gotov dohod, gotov in hitri

Neprijetno. Dva znanca se srečata in jeden opazi, da si je drugi svoje sive lase pobarval, tako, da so sedaj svitlo črni. „Dolgo se že pozna midva, je-li?“ opomni zadnji. „O seveda“, odgovori hudomušno prvi, „vsaj sem vas poznal že, ko ste imeli še sive lase“.

prejem kake pošiljatve ne upliva to, ako se dotična pošiljatev nefrankirana odda, pač pa: razločen in natančen nadpis, priporočba in ekspres. Z.

Nov način za brušenje kos in srpov

izumili so na Francozskem. Položi koso ali srp, pol ure predno orodje rabiš, v vodo, kateri si primešal par kapljic (na deset litrov vode $\frac{1}{20}$ litra) žveplene kisline ali hudičevega olja. Ako potegneš potem z navadnim peščenjem enkrat čez orodje, imaš fino, vseskozi jednako ostrino. Ako orodje leži dlje časa v vodi nič ne de, samo dobro in pazno je je treba obrisati.

Je li lisica škodljiva?

Navadno imajo lisico za jako škodljivo žival. Kmet jo sovraži, ker pride včasih na njegovo dvorišče in odnese kako kuro; lovec pa še bolj, ker mu pojé mnogo zajcev. Natančnejše preiskave so pa pokazale, da lisica pojé tudi mnogo miši in je torej kmetijstvu gotovo bolj koristna nego škodljiva. Sovražijo jo po krivem, ker ljudje ne vedó, koliko koristi. Pa saj mnogi preganjajo tudi krte in sove. Če pa lisica pojé kacega zajca, kmetijstvu le koristi, ker zajci napravljajo škodo pri sadnem drevju. Kmetuje vsekakor zajec veliko bolj škodljiv, nego lisica.

„Mir.“

Strnišča kaže takoj podorati.

Kadar sta ozimina in jarina požeti, treba strnišča hitrej ko mogoče podorati. Popolnoma napačno je ravnanje tistih gospodarjev, ki puščajo strnišča po več tednov ali mesecev pri miru. Vsak dan zamude donáša škodo. Hitro podoravanje strnišč ima sledeče vrednosti:

1.) plevelno seme začne odganjati; toda predno vzrastejo plevelne rastline, uniči jih nastopna zima. Podorani plevel pa segnijo.

Ako preorjemo njivo še le jeseni ali spomladi, spravimo navzgor ves plevel od prejšnjega leta, da časih potem človek ne vé, je li sejal n. pr. oves ali plevel.

2.) Podorano strnje se pomeša z zemljo in ker se hitro razkroji in segnijo, se rodovitnost zemlje izdatno zboljša.

3.) Ker prihaja v preorano zemljo veliko lažje zrak, voda in toplota, se zemlja hitreje razkroja in postaja bolj rodovita.

Obiranje sadja.

Pri obiranju sadja moramo paziti posebno na to, da varujemo sadje pred ranjenjem, ker se udarjeno in sploh ranjeno sadje ne dá dolgo časa hraniti.

Velika napaka pri obiranju sadja je torej ta, da se sadje s kako preklo odbija, ali pa da se drevo tako močno trese, da odpada sadje in s sadjem vred tudi mladike in vejice. Tako dobimo malovredno sadje in tako zgubi drevo tudi mnogo mladik, ki bi utegnile dajati v prihodnjem letu obilo sadja. Zategadelj moramo sadje obirati z roko, na vejah pa, katerih ne moremo doseči z roko, z obiralnimi koški, ki so nasajeni na dolgih kolih.

Kako je uničevati peršice in uši pri kokoših?

Grinje ali uši in pršice so zelo škodljive zajedalke. Peršica poišče ponoči perutnino, da ji izsesava kri, po dnevu se pa skriva v razpokah kurnika. Časih zasledimo pršice na spodnji strani drogov, na katerih čepé kokoši, pa tudi na jajcih jih lahko najdemo v podobi rudečih ali belorumenih pikic.

Vsled pršic shujšajo kokoši ker nimajo po noči miru, časih nam celo poginejo. Peršice se nam naznanjajo s tem, da postanejo kokoši po noči nemirne, da fofotajo s peruti, da letajo okoli in da jim izpadajo peresa. Peršice se lotijo časih celo goveje živine.

Manj nevarne a nič manj nadležne so uši. Uši se drže zmeraj života in ne pijejo krvi, da si se zajedo v kožo. Živijo se od luskin in perja.

Prav dobro sredstvo proti tej golazni je apneni prah. V ta namen se vrže par pesti (perišč) prahu proti stropu in stenam kurnika, da se dobro razkadi; prah se potem usede v razpoke, kjer zamori vso golazen. To ravnanje je parkrat ponoviti in kurnik bo kmalo očujen od takih zajedalcev.

Tudi žveplen prah je baje dobro sredstvo zoper to golazen.

Pij, kadar se potiš.

Mnogo ljudi premaguje žejo pri delu na polji, da bi se preveč ne potili. To pa ni prav, ampak utegne biti celo škodljivo. Žeja opomina, da treba nadomestiti tekočine, katere je izgubilo telo. Če človek tega opomina ne posluša, začne se kri strjevati, staniče sušiti in mnogokrat se je že zgodilo, da so se nazadnje vneli možgani od prisilne vročine. Pa tudi ne gledaj na te najhujše posledice je gotovo res, da zaradi pomajkanja tekočin oslabi pretvarjanje snovi in použita hrana ne tekne v telesu.

Zaradi tega je napačno, če človek popolnoma premaguje žejo; prav pa delajo tisti, ki ob takem času počasi in zmerno pijejo.

Ravnanje z živino po leti.

Z veliko poletno vročino prihajajo razne bolezni: vrančni prisad, gnjila mrzlica, driska, griža, vnetje možganov, toraj bolezni, ki so rade nevarne. Da po dalj časa trajajoča poletna vročina ne škoduje živini, treba je proti njej posebno varovati prežvekovalce in prašiče. Zato naj se živali ob vročih dneh le zjutraj zgodaj in zvečer pozno gonijo na pašo. Doma naj se poklada lahko prebavna in sočna krma, nikakor pa ne težko prebavljiva in taka, ki draži kri. Najboljša krma ob tem času je hladeča zelena krma.

Nadalje je skrbeti za čisto in hladno pijačo v hlevu in na paši. Koristno in zdravo je, dajati živini kislaste vode, zlasti delavni živini; najboljša je voda, kateri se primeša nekoliko dobrega oceta (jesiha).

Skrbeti je, da živina po leti ne bode stradala, zlasti tedaj, kadar primanjkuje zelene krme. Slabo rejena žival rada oboli. Ker so soparni in vroči hlevi nezdravi, je hleve prezračevati a tako, da živina ne bode na prepihu. Živina tudi ne sme biti po leti preveč natlačena v hlevu. Hlev je pridno snažiti. Svinjski hlev se mora slednji dan poplakniti s svežo vodo, ravno tako tudi goveji hlev, če le mogoče.

Živali je skrbno čediti in če le mogoče tudi pogostoma kopati.

Današnjemu listu je priložen list „Pavliha“, na kateri naše častite p. n. naročnike njegovo uredništvo uljudno opozarja.

(33)

Listnica uredništva.

Gospod N. v Sk. na Dolenjskem. Vaš dopis smo zavrgli, ker smo se prepričali, da niste resnice poročali o Vašem gospodu kapelanu F. K. . . katerega poznamo in čislamo kot poštenjaka. Za osebno mashevanje pa v našem listu ni mesta in motite se, ako mislite, da ima „Rodoljub“ nalogo, ščuvati zoper duhovnike. Mi se borimo za stvar in kdor nam ne jemlje poštenja, temu ga tudi mi ne. Sploh je naše geslo poštna sprava ne pa nepotrebna zdražba. To blagovolite vzeti na znanje.

Loterijske srečke

dne 14. julija t. l.

Praga 86, 75, 22, 28, 27.

Tržne cene v Ljubljani

dne 13. julija t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 80	Špeh povejen, kgr.	— 64
Rež, „	5 59	Surovo maslo, „	— 74
Ječmen, „	4 06	Jajce, jedno	— 25
Oves, „	2 75	Mleko, liter	— 10
Ajda, „	6 50	Goveje meso, kgr.	— 62
Proso, „	4 60	Telečje „ „	— 54
Koruza, „	4 80	Svinjsko „ „	— 64
Krompir, „	—	Koštrunovo „ „	— 38
Leča, „	12 —	Pišanec	— 40
Grah, „	10 —	Golob	— 18
Fižol, „	9 —	Seno, 100 kilo	1 78
Maslo, kgr.	— 86	Slama, „ „	2 14
Mast, „	— 66	Drva trda, 4 □ metr.	6 50
Špeh frišen „	— 56	„ mehka, 4 „	4 56

Mala oznanila.

Vsaka beseda 2 kr.

Valentin Zarnika zbrani spisi, nevezani 60 kr., po pošti 70 kr.

Josip Jurčiča zbrani spisi, nevezani zvezek 60 kr., lep vezan 1.— gl., po pošti 10 kr. več. Dosedaj je izšlo 10 zvezkov.

Kuverte s firmo (naslovom), račune itd. izvršuje po nizki ceni „Národná Tiskarna“ v Ljubljani.

Dober in trajen zaslužek dobe osebe, katere pridejo mnogo v dotiko z občinstvom.

Osobe,

ki živé na kmetih, prihajajo z ljudstvom mnogo v dotiko, uživajo spoštovanje in zaupanje njegovo ter znajo slovenski pravilno pisati, zamorejo si o **poletnih mesecih prislužiti lepe denarje**, ako se hočejo marljivo lotiti poslovanja za stvar, katere važnost je splošno priznana.

Kdor se zató zanima, naznani naj svoje imé in bivališče pod naslovom: **F. K. 12, poste restante v Ljubljani.**

(32—2)

Vozne zvezke

(Rundreisebillets)

najpripravnije in najcenejše vozne karte sedajnosti, veljavne za vsak vlak, **letne karte, prirejanje posebnih vlakov** priporoča

Jos. Paulin v Ljubljani

mejnarodna potovalna pisarna, (29—7)

kjer je tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozvedeti. Za pismen odgovor naj se znamka priloži.

Usojava si ponuditi:

Opeko z zarezo za streho prve vrste (Strang-falzdachziegel) 1000 komadov **gld. 45.—**

Opeko z zarezo za streho druge vrste, 1000 komadov **gld. 33.—**, zraven spadajoče žlebacke z zarezo po **20 kr.** komad.

Za trpežnost jamčiva **tri leta**, tako, da kar bi se utegnilo razzebsti te opeke jo nadomestiva z novo **brezplačno**.

Na zahtevanje sva pripravljena poslužiti z uzorci.

Prodaja in zaloga je:

Konjuški trg št. 10 v Ljubljani

(31—4)

Knez & Supančič.

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljani I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9.—10. ure dopoldne. (22—12)

Razborni možje v starosti 25 do 30 let, neoženjeni, zdravi in trdni, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, neomadeževane preteklosti, kateri mogo dokazati, da žive v urejenih gmočnih razmerah, dobe lahko **službo popotnika**, kateri bi se morali posvetiti izključno in neprestano, za kar bi dobivali stalno plačo in posebne nagrade. Kdor je marljiv in vesten, ima priliko priti do gotove in stalne službe.

Oglasé naj se pa **samo** take osebe, ki morejo zadostiti **vsem** tem terjatvam, katere **rade potujejo** in imado **trdno** voljo stavljeni nalogo vedno **z jednako** marljivostjo in **posebno** vztrajnostjo izpolnjevati in se tudi sicer **vesti** tako, da ne bode ni najmanjšega **očitanja**.

Ako bi bil kdo voljan, ne da bi prevzel **službo potnika** nego sicer **mimo navadnega svojega posla** delovati, da si pridobi **postransk dohodek**, tako ima sedaj priliko dobiti tako mesto, katero se **dobro izplača**, kajti dohodki se vedno **množe** in trajajo **dolgo let**.

Lastnorčno v nemškem in slovenskem jeziku pisane ponudbe, katerim je pridejati **prepise** svedoč in v katerih je navesti „reference“, poslati je pod šifro: „201191“ v **Gradee**, poste restante. (23—12)

Kuverte s firmo

in

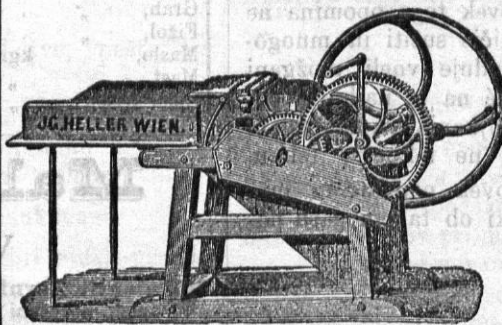
vizitnice

priporoča

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

po nizki ceni. |||||

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice
čistilne mline za žito
izbiralnice
rezalnice za krmo
mline za sadje
tlačilnice za sadje
tlačilnice
za grozdje in vino

kakor udi vsakovrstne druge **mašine** in razni **stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo** itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja **najceneje** (26—8)

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.

Cene so se znova znižale!!!